

Verdeling gasopbrengst

Fonds met aardgasbaten (FES) 1995-2011 (prognose):

Uitgaven circa 31 miljard euro

naar verkeer en vervoer 70 %

Verdeling over Nederland:

westen	88%	oosten	2%
zuiden	9%	noorden	1%

BRON: TIJDSCHRIFT VOOR OPENBARE FINANCIËN 2009

Oldambt in Noordoost-Groningen kan een injectie in de economie goed gebruiken, maar het gas dat er uit de bodem wordt gehaald, komt de kansrijke regio niet ten goede. FOTO SIEBE SWART/HH

Groningen een stiefkind? Jazeker!

Provincie kreeg slechts fooi uit de enorme aardgaspot die zij zelf vulde

Wilma van Meteren

Groningers voelen zich onrechtvaardig en door 'Den Haag' als stiefkind behandeld. Hebben zij een punt? Ja, beaamt hoogleraar arbeidsmarkt en regionale ontwikkeling Jouke van Dijk, verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. De provincie kreeg 1 à 2 procent per jaar uit het goedgevulde fonds van de aardgasbaten (Fonds voor economische structuurversterking), terwijl er ruim tien procent van de Nederlandse bevolking woont.

"Is dat in evenwicht als het gas de staatskas jaarlijks zo'n 12 miljard euro oplevert?" Van Dijk vraagt het zich af.

Miljarden uit het fonds, dat in 2011 is opgeheven, gingen naar randstedelijke projecten met als bekendste de hogesnelheidslijn en de Betuweroute. Sinds 2011 vloeien de aardgasbaten weer direct naar de algemene

middelen, kortom de staatskas. Ook van een rijkelijk stromende subsidiekraan in het verleden was volgens hem geen sprake. "Zeker heeft ook Groningen geprofiteerd van Haagse investeringen. In de jaren zeventig en tachtig zorgde het integrale structuurplan voor een injectie van 100 miljoen euro per jaar, maar Amsterdam kreeg hetzelfde be-

drag om het tekort op het openbaar vervoer weg te werken."

Hij heeft weinig begrip voor de redenering dat geld stoppen in de infrastructuur van de Randstad 'van nationaal belang' is en het in andere regio's om 'een extraatje' gaat. "Over de grens bij Groningen ligt een economisch heel interessant gebied. Zou het voor de toekomst niet wat waard

zijn te investeren in goede verbindingen met die Duitse regio?"

Het beeld dat Nederland volledig draait op de Randstad, als enige economische motor, klopt niet. "Daarbuiten zijn tal van groeikernen. Onder andere Zwolle en Apeldoorn timmeren nu behoorlijk aan de weg." Tot het uitbreken van de crisis deed ook het uiterste noorden het goed.

"In de Rabobank-top 40 van economische regio's stond in 2008 Delfzijl met zijn Eemshaven op de derde plaats."

Nu hebben noordelijke bedrijven die moeten concurreren op de wereldmarkt, zoals de onlangs failliet verklaarde aluminiumsmelter Aldel, het lastig. En ja, aardbevingen helpen natuurlijk niet om andere ondernemers te overtuigen zich juist daar te vestigen.

Los Angeles en Tokio, die kampen met veel zwaardere aardbevingen, laten volgens de hoogleraar echter zien dat er mogelijkheden zijn. Een compensatie van een miljard euro zou 'een beginnetje' kunnen zijn om de schades te verhelpen en het gebied aardbevingsproof te maken. Maar het zal niet genoeg zijn, voerspleit hij.

VERDIEPING 4
Haagse stank voor dank

Commissarissen van de koning: Den Haag heeft geen benul van de regio's

Veel aandacht gaat naar de Randstad, er is lang niet altijd oog en oor voor het buitengebied, zeggen ook commissarissen van de koning in andere gewesten bij een rondgang van Trouw.

Ze hebben geen last van een Calimero-gevoel, maar "we lijken vaak vergeten regio's", merkt de Drentse commissaris van de koning Jacques Tichelaar (PvdA) op over de relatie met

het regeringscentrum. Volgens hem hebben velen daar geen benul van het specifieke karakter van het noorden en heeft minister Kamp "een volstrekt verkeerd beeld van de noorderling".

Het is keihard knokken om een precarie situatie voor het voetlicht te brengen. Niet de rijksoverheid maar vooral ondernemers hebben Noord-Brabant, dat op zijn gat lag door de

malaise bij Philips en Daf, weer perspectief gegeven, constateert zijn Brabantse collega Wim van den Donk. En de verdeling van middelen wordt soms als onrechtvaardig ervaren, merkt de Zeeuwse commissaris van de koning Han Polman op.

Een aantal van hen pleit voor een landelijk debat over 'Groningen', immers het gas is meer een nationale dan een regionale kwestie.

KNMG: Toetsing euthanasie moet op de schop

Artsenfederatie wil mogelijkheid om beroep aan te tekenen tegen oordeel commissie

Alwin Kuiken

De beoordeling van euthanasie door de Regionale Toetsingscommissies Euthanasie (RTE's) moet op de schop. Daarvoor pleitte artsenfederatie KNMG gisteren op de Radio1.

Directeur Lode Wigersma noemde het niet wenselijk dat er nu geen mogelijkheid bestaat om beroep aan te tekenen als de toetsingscommissie een euthanasie zorgvuldig noemt. In 2012 gebeurde dat op 4188 meldingen 4178 keer. De tien 'onzorgvuldige' gevallen zijn - zoals altijd - naar het Openbaar Ministerie (OM) en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) gestuurd. Tot vervolging van een arts heeft dat nog nooit geleid.

Wigersma wijst er op dat de toetsingscommissies naar de wet kijken, maar niet naar de richtlijnen van beroepsgroepen. Onder meer om die

reden twijfelt hij soms aan hun oordeel.

De kritiek van de KNMG komt in een week waarin er veel discussie is over euthanasie. Deze week werd de klacht van de Limburgse huisarts George Wolfs behandeld, tegen de bejegening door zo'n commissie, de eerste in zijn soort. Wolfs voelde zich gekleineerd nadat hij als Scen-arts negatief oordeelde over de euthanasie op een jonge, psychiatrische patiënt. Scen staat voor Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland.

Met zijn klacht ten aanzien van de beoordeling van de euthanasie kon Wolfs tot zijn ergernis nergens terecht.

De gevallen waar Wigersma vraagtekens bij plaatst, gingen echter juist niet over psychiatrie, maar over (wilsonbekwame) dementerenden en euthanasie, zei hij. Hij pleit voor een

commissie waar artsen heen kunnen als ze het oneens zijn met het oordeel van een toetsingscommissie.

Medio december, toen in de Tweede Kamer over de euthanasiewet werd gesproken, pleitte de KNMG ook al voor 'toezicht op toezicht'. De toetsingscommissies zien dit niet zitten. Ze zijn bang dat artsen terugdeinzen

'Commissie kijkt naar de wet, niet naar de richtlijn van beroepsgroepen'

voor euthanasie als ze maanden of jaren moeten wachten op hun beoordeling. Ook minister Opstelten (VVD, Justitie) voelt hier niet voor. "Je moet geen toezicht op toezicht creëren", vond hij. Binnenkort wordt er in de Kamer verder over gesproken. Tot nu toe zijn alleen de ChristenUnie en de SGP voor het idee van de KNMG.

KNMG-directeur Wigersma riep de Regionale Toetsingscommissies Euthanasie ook op om aan de bel te trekken als ze twijfels hebben over het functioneren van een Scen-arts. Iedere arts die een verzoek tot levensbeëindiging wil inwilligen, moet een Scen-arts consulteren. De RTE's klagen uit principe niet over het functioneren van één van de pakweg zeshonderd Scen-artsen. Ze vinden het hun taak om te toetsen of een arts zorgvuldig heeft gehandeld bij euthanasie, niet om te klagen.

Weeffout in de wet

Psychiater Boudewijn Chabot, pleitbezorger van euthanasie, zei woensdag in *NRC Handelsblad* dat er een weeffout in de euthanasiewet zit. Volgens hem is die bedacht voor mensen met lichamelijke klachten.

De behandelrelatie tussen de patiënt en de arts is hierbij van minder belang: een arts kan ook zonder een lang voortraject zien dat iemand ondraaglijk lijdt aan kanker. Maar bij een psychiatrisch patiënt is de behandelrelatie, vanwege het wisselende ziektebeeld, wél van belang, zei Chabot.

Nu psychiatrisch patiënten vaker euthanasie krijgen, moet daar veel meer aandacht voor zijn.